

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Adalet Bakanı Akın Gürlek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 12.10.2026

Av. Mahmut FANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde artan tarımsal girdi maliyetleri, kredi borçları ve finansman güçlükleri nedeniyle çiftçilerin üretimi sürdürmekte zorlandığı yönündeki şikâyetler, tarımsal borçlardan kaynaklanan icra takiplerinin ve haciz uygulamalarının üretim üzerindeki etkilerinin incelenmesini gerektirmektedir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 82'nci maddesi, belirli şartlarla çiftçinin ve ailesinin geçimi için zorunlu tarım arazilerini, üretim araçlarını ve gelecek mahsul için gerekli tohumluğu hacizden korumaktadır. Aynı Kanun'un 85'inci maddesi ise alacağı aşacak ölçüde haciz yapılmasını yasaklamaktadır.

Anayasa'nın 44'üncü ve 45'inci maddeleri çerçevesinde toprağın verimli işletilmesi ve tarımsal üretimin korunması bakımından, haciz işlemlerinde çiftçinin asgari geçimini ve üretimini sürdürülebilmesine ilişkin yasal güvencelerin fiilen nasıl uygulandığının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında Şanlıurfa ve Suruç'ta tarımsal kredi, sulama, gübre, tohum, mazot ve diğer tarımsal üretim borçlarından kaynaklanan kaç icra takibi başlatılmıştır? UYAP kayıtlarında alacağın tarımsal niteliği ayrıştırılabilmekte midir? Ayrıştırılamıyorsa çiftçilerin tarımsal borçlar nedeniyle karşılaştığı icra yükü hangi verilerle izlenmektedir?
2. Aynı dönemde Şanlıurfa ve Suruç'ta icra takipleri kapsamında kaç tarım arazisi, traktör, biçerdöver, sulama ekipmanı ve diğer tarımsal üretim aracı haczedilmiş, kaçının satışı gerçekleştirilmiştir? Haczedilen ve satılan arazilerin toplam büyüklüğü ile satışlardan elde edilen tutarlar nedir? Bu veriler UYAP üzerinden ayrı ayrı tespit edilebilmekte midir?
3. İcra ve İflas Kanunu'nun 82'nci maddesi kapsamında çiftçinin ve ailesinin geçimi için zorunlu tarım arazileri, üretim araçları ve gelecek mahsul için gerekli tohumlukların korunmasına ilişkin hükümler icra dairelerince nasıl uygulanmaktadır? Şanlıurfa ve Suruç'ta 2023-2026 döneminde haczedilmezlik gerekçesiyle reddedilen haciz talebi sayısı kaçtır?
4. Aynı dönemde Şanlıurfa'daki icra hukuk mahkemelerinde çiftçilerin tarım arazileri ve üretim araçlarına ilişkin kaç haczedilmezlik şikâyeti yapılmıştır? Bu başvuruların kaçını kabul edilmiş, kaçını reddedilmiş, kaçında haczin kaldırılmasına karar verilmiştir? Kesinleşmiş kararlar bakımından bu sonuçların ayrı istatistikleri tutulmakta mıdır?

5. Şanlıurfa ve Suruç'ta çiftçilerin haczedilmezlik hükümlerinin uygulanmaması, zorunlu üretim araçlarının haczedilmesi veya alacağı aşan haciz işlemleri nedeniyle Adalet Bakanlığına kaç idari şikâyeti ulaşmıştır? İcra personelinin işlem ve uygulamalarına ilişkin kaç idari inceleme yapılmış, kaçında usulsüzlük tespit edilmiş ve hangi disiplin veya diğer idari işlemler uygulanmıştır?
6. İcra dairelerinde çiftçinin geçimi için zorunlu üretim araçlarının, tarım arazilerinin ve tohumlukların korunması ile alacağı aşan haczin önlenmesi amacıyla 2023-2026 döneminde hangi eğitim, rehberlik ve idari denetim çalışmaları yürütülmüştür? Şanlıurfa'daki icra dairelerinden kaç bu kapsamda denetlenmiş ve hangi eksiklikler tespit edilmiştir?
7. Tarımsal üretim araçlarının ve arazilerin haczedilerek satılmasının çiftçilerin üretimden çekilmesine, ekim alanlarının azalmasına veya üretim faaliyetlerinin durmasına etkisi konusunda Tarım ve Orman Bakanlığıyla ortak bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmışsa hangi sonuçlara ulaşılmış ve tespit edilen sorunların giderilmesi için hangi somut tedbirler alınmıştır?
8. Çiftçinin ve ailesinin asgari geçimini ve tarımsal üretimini sürdürebilmesi için haczedilmezlik hükümlerinin uygulamada karşılaşılan sorunlarının giderilmesine yönelik bir mevzuat çalışması bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa hangi değişiklikler öngörülmektedir? Özellikle geçim için zorunlu tarım arazileri, traktörler, sulama ekipmanları ve tohumlukların korunmasına ilişkin düzenlemenin kapsamı ve hazırlık takvimi nedir?